

Tartalom

Előszó	9
Bevezetés – Kultúra, civilizáció és tudomány	11
Ahogy a természettudomány látja a világot	27
Természettudomány a valóság megismerésében	29
A fizikai világkép fejlődése és társadalmi elfogadása	38
Természettudományos műveltség az ezredfordulón	50
Gondolatok a fizikáról	59
Változás és változatlanóság	63
Gondolataim a fizikáról és az atomfizikáról, a tudományról és az emberi életéről	77
Természettudomány és vallás az ezredfordulón	83
Tudományos eredmények és alkalmazásai	97
Atomi ütközések előtérben	99
Az atomfizika helye és szerepe a tudományban és a gyakorlatban	108
Új utak az univerzum megismerésében	
– a legutóbbi évtized meglepő eredményei	117
A fizika és a természettudományok szerepe az agrártudományokban és az agrár gyakorlatban	126
Az energiakérdés	135
Az energiakérdés ma – egy fizikus szemével	137
Az energiaprobléma – civilizációnk központi kérdése	157
Energiakérdés és környezetvédelem	168
Atomenergiáról józanul	178
A tudomány múltja, jelene és jövője	183
Felsőoktatási és tudomány – történelmi visszatekintés,	
mai törekvések, nyelvi problémák	185
Új irányzatok a felsőoktatásban és a kutatásban az ezredfordulón	191

Világtendenciák a felsőoktatásban és a kutatásban	
– különös tekintettel az Európai Unióra	204
A tudományos kutatás és publikálás írott és íratlan szabályai	213
Tudomány az emberiség szolgálatában	220
A tudomány „harmadik” funkciója – a tudományos eredmények terjesztése	237
Tudomány és társadalom	245
A jövő társadalma és tudománya	247
A tudomány jövője és szerepe az emberiség jövőjének formálásában	256
A tudás társadalma és az élethosszig tartó tanulás	264
Munkakultúra – és a természettudományos fejlődés	269
Felelősségünk mai világunkért	277
Egyetemes tudomány – magyar tudomány	279
Gondolatok az egyetemes és a magyar tudomány történetével kapcsolatban	281
Hogy tekint a világ a magyar tudomány eredményeire?	
– A 80-as és 90-es évtized	287
A fizika hazánkban a millennium idején	295
Az MTA szerepe a határon túli magyar tudományosság integrálásában	302
A magyar tudományosság intézményrendszere	312
Erdélyi tudományosság – magyar tudományosság	318
Köszönetnyilvánítás	323